

گلخانه‌ها چگونه در هلند ایران، پا گرفتند؟

قصه محلات

در جنوب شرقی اراک و کمی پایین‌تر از منطقه حفاظت شده «هفت قله»، شهری کوچک وجود دارد که با وجود کوچک بودنش شهرتی جهانی دارد. محلات را از شرق آسیا تا شمال اروپا می‌شناسند. به برکت وجود چشمه‌های آب معدنی و هوای مطلوب، محلات سال‌هاست میزبان بیش از ۱۲۰ گونه گیاهی است که حضور این گل‌ها سبب شده دهکده گل محلات لقب هلند ایران را از آن خود کند. این دهکده بزرگ‌ترین دهکده گل ایران و از بزرگ‌ترین شهرهای گل در آسیا محسوب می‌شود.

نخستین بار فردی مسیحی از اهالی تهران به نام «پرتیوار» که گلکاران محلات معتقدند از هلندی‌های مقیم پایتخت بوده، به اتفاق چند نفر از هموطنانش در باغ خود در تهران با وارد کردن بذر گل از هلند اقدام به پرورش گل در ایران کرد. سرکارگر استخدام شده از سوی «پرتیوار» از اهالی محلات به نام «یحیی خان» بوده که در آن سال‌ها برای کار به تهران رفته‌بوده و پس از بازگشت به دیار خود، کشت گل‌ها را در محلات به شکلی حرفه‌ای رواج داده است. این، نقلی است که محلی‌ها درباره پا گرفتن تولید گل در محلات می‌کنند.

به گواهی تاریخ تا ابتدای دهه ۱۳۴۰ تعداد کارگران گل در محلات چهار نفر و در فاصله سال‌های ۴۰ تا ۷۵ تعداد واحدهای گلخانه‌ای ۲۵ واحد بود که در امر پرورش گل‌های آپارتمانی فعالیت داشتند. در حال حاضر نیز محلات به عنوان یکی از مراکز تولید انواع گل‌های زینتی در آسیا، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

به عنوان نمونه جایزه برتر نمایشگاه بین‌المللی «اوزاکا»ی ژاپن در تازه‌ترین دوره برگزاری، به پرورش دهندگان گل «گلایل» محلات تعلق گرفت.

شهرستان محلات در زمینه تولید گل‌های «پتوس» و «شیفر» هم مقام نخست کشور را داراست.

تنوع گل و گیاه‌های این مجموعه به بیش از ۱۲۰ گونه می‌رسد. خبر خوب این است که اینجا هر گلی بخواهید به راحتی پیدا می‌شود. حتی گل‌های کمیابی که هر جایی پیدا نمی‌کنید. دسته گل‌های آپارتمانی باشد یا زینتی و فضای سبز فرقی ندارد، آن هم هست. انواع کاکتوس، ساکولنت‌ها، مریم، زنبق، رز، داوودی، میخک، بنجامین، فیکوس، دیفن باخیا و... را در این باغ پرورش می‌دهند. حتماً یکی از آن‌ها با سلیقه‌تان جور می‌شود.

ایران یک صدم سطح زیر کشت گل و گیاه زینتی جهان را در اختیار دارد و شهرستان محلات بزرگ‌ترین تولیدکننده گل و گیاه زینتی کشور است.

در حال حاضر بیش از یک‌هزار و ۱۷۰ هکتار از اراضی شهرستان محلات به پرورش گل‌های گوناگون اختصاص یافته و در مجموع یک چهارم سطح زیر کشت گل کشور به این شهرستان تعلق دارد. شهرستان محلات به سبب آب و هوا و استعداد مناسب برای پرورش گل و گیاه، جایگاهی بکر برای صادرات و جذب بازارهای جهانی گل و گیاه است.

در محلات سالانه بیش از ۱۵۰ میلیون شاخه گل صادر می‌شود، اما از شاخصه‌های دیگر این شهر، می‌توان به چشمه آب معدنی آن با قطر نیم متر و خروجی ۱۵ لیتر در ثانیه اشاره کرد که آب آن از دل کوه می‌جوشد و سپس به دریاچه‌ای که در بوستان سرچشمه واقع است، می‌ریزد.

در این دریاچه آبشاری قرار دارد که روزگاری نه چندان دور، تنها سنگ آسیاب محلات را به گردش در می‌آورد، اما جدای از طبیعت زیبای محلات، باید از مناطق تاریخی که این شهر را به عنوان شهر توریستی مطرح کرده است، نام برد.

گل‌دان‌ها در محیط گلخانه با کودهای محلول در آب، آبیاری می‌شوند

تعویض گل‌دان‌ها به رشد بیشتر بوته‌ها کمک می‌کند

گلخانه‌ها در زمستان، گرم نگهداشته می‌شوند تا گیاهان آسیبی نبینند

دوره گل می‌دهد و گل گلایل را سالی دو بار کشت می‌کنیم. گل‌های داوودی هم مثل گلایل، از گل‌های پرمشتری در بازارهای گل است.»

● سفر شاخه‌های گل

گلخانه‌های محلات در همه روزهای سال و در همه فصل‌ها مشغول تولید شاخه‌های گل هستند. این شاخه‌ها، از این‌جا از محلات در دامنه زاگرس، راهی بازارهای گل می‌شوند و خیلی زود به اقصی نقاط کشور می‌رسند.

مجید مهاجری درباره سفر شاخه‌های گل می‌گوید: «ما، بیشتر شاخه‌های گل را به «بازار گل امام رضا(ع)» می‌فرستیم؛ بازار بزرگی که در تهران است. همه گل‌های فروشی ما به تهران فرستاده می‌شود؛ چرا که در استان مرکزی و یا شهرستان محلات بازار گلی وجود ندارد. همین نبود بازار گل در محلات، سبب می‌شود گلخانه‌دارها سفارش‌ها را مستقیم از تهران دریافت کنند.

حتی شاید باورتان نشود گل‌فروشی‌های شهرستان محلات هم برای فروش خودشان، گل‌هایی را که ما به بازار گل امام رضا(ع) می‌فرستیم خریداری می‌کنند؛ یعنی گل‌فروشی‌های محلات هم گل‌های مورد نیازشان را از بازار گل امام رضا(ع) می‌خرند و نه از گلخانه‌های خود محلات. یکی از دلایل این قضیه همان نبود بازار گل در محلات است و البته اینکه هر گلخانه یک یا دو نوع گل تولید کرده که بازارهای گل تنوع این گل‌ها را از سایر گلخانه‌داران تأمین می‌کنند.»

بازارهای گل فقط در شهرهای بزرگ قرار دارند و محلات با آنکه در همه سال، تولیدکننده اصلی گل است، بازاری برای گل ندارد.

مهاجری می‌گوید: «بیشتر بازارهای بزرگ گل در شهرهای تهران، اصفهان و مشهد است؛ در شیراز هم به تازگی بازار گل راه افتاده است. سایر استان‌ها هم خرید گل‌هایشان یا از طریق بازار تهران است و یا از طریق استان‌هایی که بازار گل همجوار با استان خودشان دارند.»

ادامه می‌دهد: «مهم‌ترین دغدغه گلخانه‌داران محلات نبود بازار مناسب برای فروش گل‌های تولیدی است. البته مشکلات اساسی مانند تأمین تجهیزات هم وجود دارد؛ همچنین نبود کود مناسب برای تولید گل‌ها معضلی است که در کنار سایر موانع قرار گرفته و گل‌های محلات را از رنگ و بو انداخته است.»

گلخانه‌های محلات در همه روزهای سال و در همه فصل‌ها مشغول تولید شاخه‌های گل هستند. این شاخه‌ها، از این‌جا از محلات در دامنه زاگرس، راهی بازارهای گل می‌شوند و خیلی زود به اقصی نقاط کشور می‌رسند